

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerea başcanului UTA Gagauz Yeri

Raport nr. 1
9 – 25 octombrie 2006

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EURASIA FOUNDATION | Moldova Representative Office

The National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world

Proiectul “**Alegeri Libere și Corecte pentru Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei (Gagauz-Yeri)**” este finanțat de Fundația Eurasia, Reprezentanța în Moldova cu surse ale Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Agenției Suedeze pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi) și ale Fondului Național pentru Democrație, SUA.

Realizarea acestui proiect este posibilă datorită sprijinului financiar acordat de poporul american prin Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția USAID sau guvernului american.

1. Date generale

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice referitor la comportamentul mass-media în perioada electorală pentru alegerea bașcanului UTA Gagauz Yeri.

1.2 Perioada de monitorizare – 9 octombrie 2006 – 17 decembrie 2006 – cuprinde campania electorală cu două tururi de scrutin.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

- forma de proprietate (publică și privată)
- audiența/ impactul
- limba difuzării

1.4 Mass-media monitorizate:

TV

Moldova 1, NIT, TV Găgăuzia

Radio

Radio Moldova, Radio Găgăuzia

Presa scrisă

Nezavisimaia Moldova, Vesti Gagauzii (Comrat), Znamea (Ciadâr-Lunga), Stolița (Comrat), Panorama (Vulcănești).

1.5 Orarul monitorizării

TV

Luni-vineri

06:30 – 09:00 și 17:00 – 22:30

Sâmbătă-duminică

06:30 – 22:30

Radio

Luni-duminică

06:00 – 24:00

1.1 Cadrul metodologic

Metodologia monitorizării a fost elaborată de Oxford Media Research pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare (OICGLE) “Articolul 19”. Caracteristicile acestei metodologii sunt următoarele: 1) folosirea unui spectru larg de indicatori cantitativi, inclusiv tipul, durata, tematica, circumstanțele mediatizării, subiecții știrilor, frecvența și durata aparițiilor anumitor persoane în buletinele de știri, sursele știrilor. 2) componenta calitativă mai dezvoltată decât în alte metodologii, stabilindu-se părtinirea postului monitorizat în reflectarea evenimentelor. Aceasta se face prin metode calitative, care includ evaluarea contextului și a factorilor care influențează comportamentul mass-media: fiecare știre este supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau

defavorabile unui sau altui partid /unei sau altei formațiuni politice. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul postului care difuzează știrea. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. Numai dacă există tendința, pe o anumită perioadă de timp, ca unul dintre subiecți să fie favorizat sau defavorizat, atunci se consideră că e vorba despre un dezechilibru.

1.7 Echipa

Proiectul este realizat de către Asociația Presei Independente (API), în parteneriat cu Centrul Independent de Jurnalism (CIJ), în cadrul proiectului „Alegeri Libere și Corecte pentru Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei (Gagauz–Yeri)”.

2. Candidați înregistrați de către Comisia Electorală Centrală a UTA Gagauz Yeri pentru alegerile bașcanului (la data de 25 octombrie 2006) :

Gheorghe Tabunșcic, independent
Alexandr Stoianoglo, independent
Nicolai Dudoglo, independent
Mihail Formuzal, independent

3. Concluzii generale

Chiar de la începutul campaniei electorale, atât posturile radio și TV, cât și publicațiile periodice supuse monitorizării, manifestă tendința clară de favorizare a actualului bașcan Gheorghe Tabunșcic, evitând însă să defavorizeze în mod direct pe vreunul dintre candidați.

Contracandidații lui Tabunșcic sunt defavorizați în mod indirect, prin numărul mic de referințe în buletinele de știri, pe paginile ziarelor publice, cât și prin angajarea puterii centrale în campania electorală de partea lui Gh. Tabunșcic. Posturile monitorizate au difuzat știri în care autoritățile centrale menționează în termeni elogioși autoritățile găgăuze, vorbind despre investițiile în Găgăuzia, administrarea eficientă a autonomiei, pregătirea pentru sezonul rece etc.

Favorizarea lui Gh. Tabunșcic se realizează și prin mediatizarea necritică a activității sale în calitate de guvernator al UTA Gagauz Yeri, cum ar fi pregătirea pentru perioada rece a anului, gazificarea și alimentarea cu apă, finanțarea unor proiecte gen Catedrala din Ciadâr-Lunga, Blocul Universității din Comrat; elaborarea unui program al Executivului din Găgăuzia menit să reducă șomajul și migrația etc, participarea la diverse evenimente – un motocros, Festivalul Vinului în Găgăuzia, diverse acțiuni social-culturale etc.

Ceilalți candidați înregistrați sunt prezentați de regulă în legătură cu procesul de înregistrare la CEC.

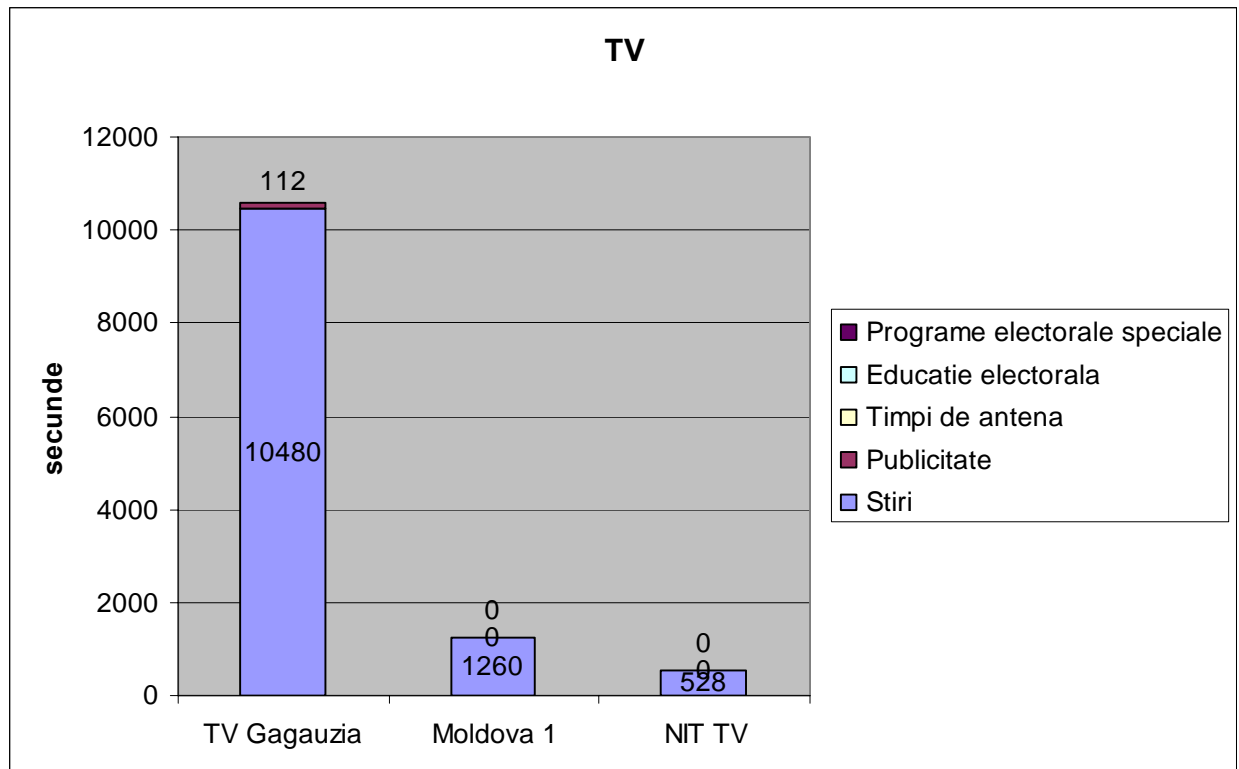
La posturile radio și TV supuse monitorizării lipsesc emisiunile electorale speciale.

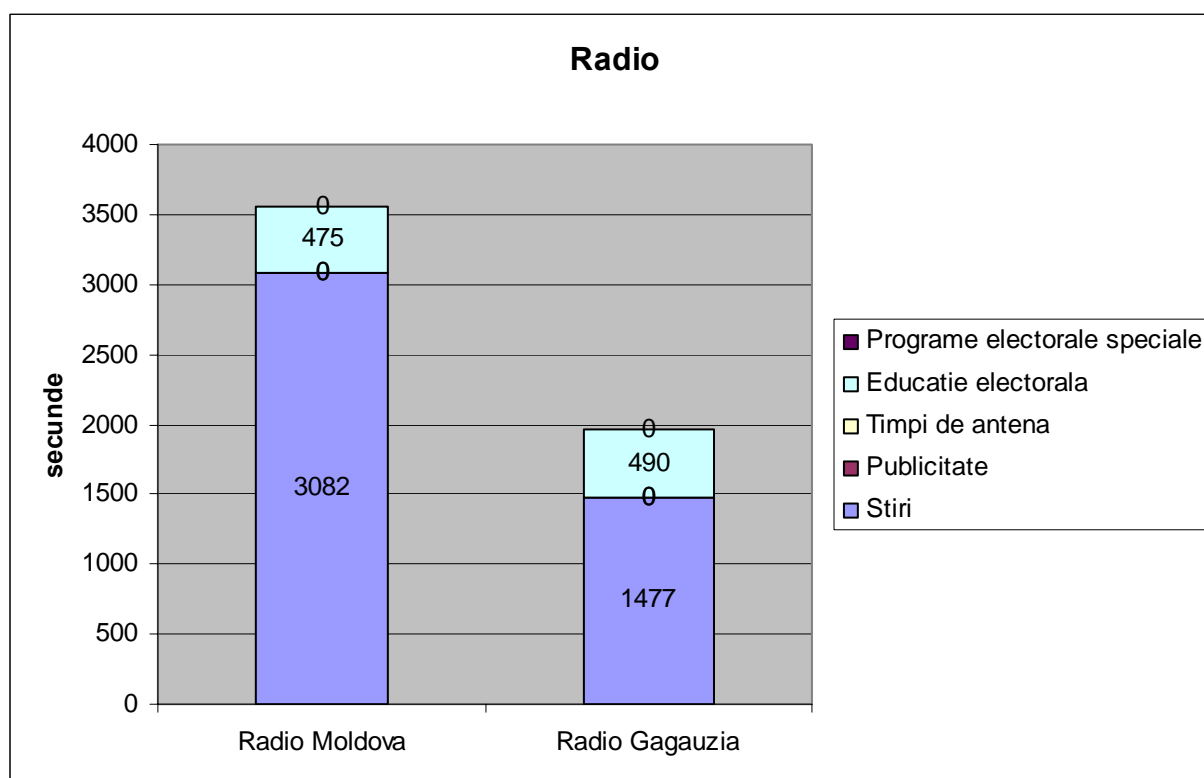
4. Datele monitorizării

4.1 Implicarea în campania electorală

Radio și TV

Cel mai mare volum de știri electorale îl difuzează, cum e și firesc, TV Găgăuzia. Radio Moldova și Radio Găgăuzia se remarcă prin atenția acordată educației electorale. În prima perioadă de monitorizare au lipsit emisiunile speciale și publicitatea electorală, cu excepția unor anunțuri la Radio și TV Găgăuzia cu privire la întâlnirea unui candidat cu alegătorii.

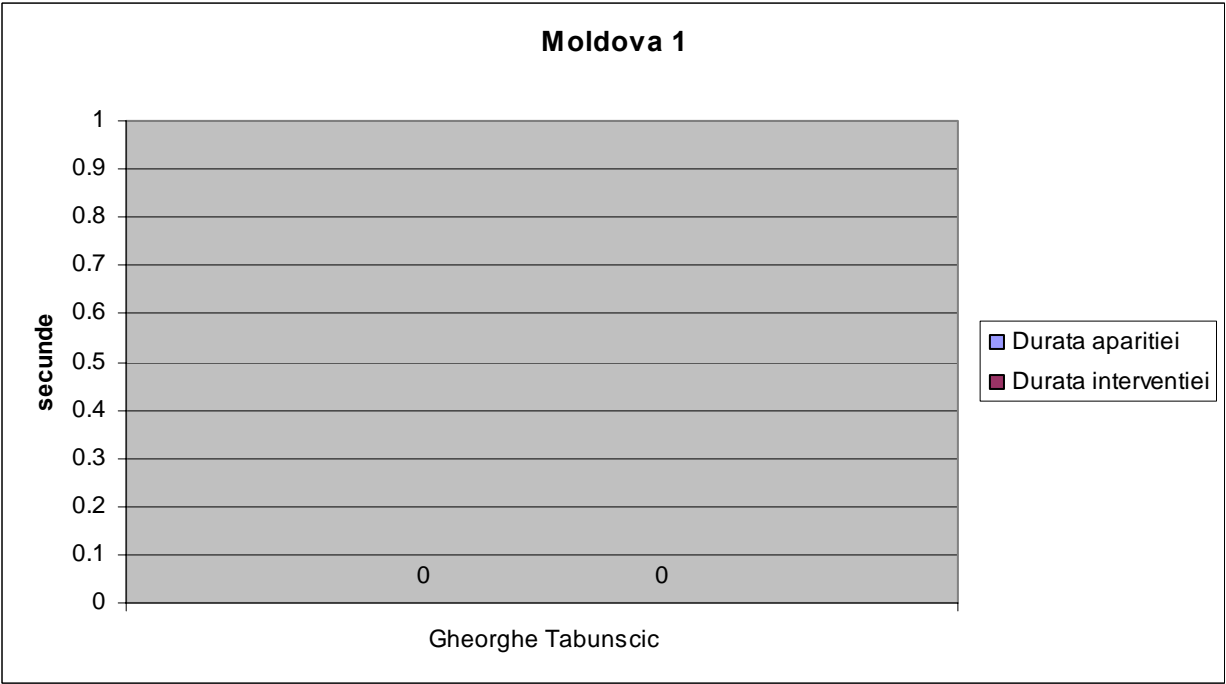
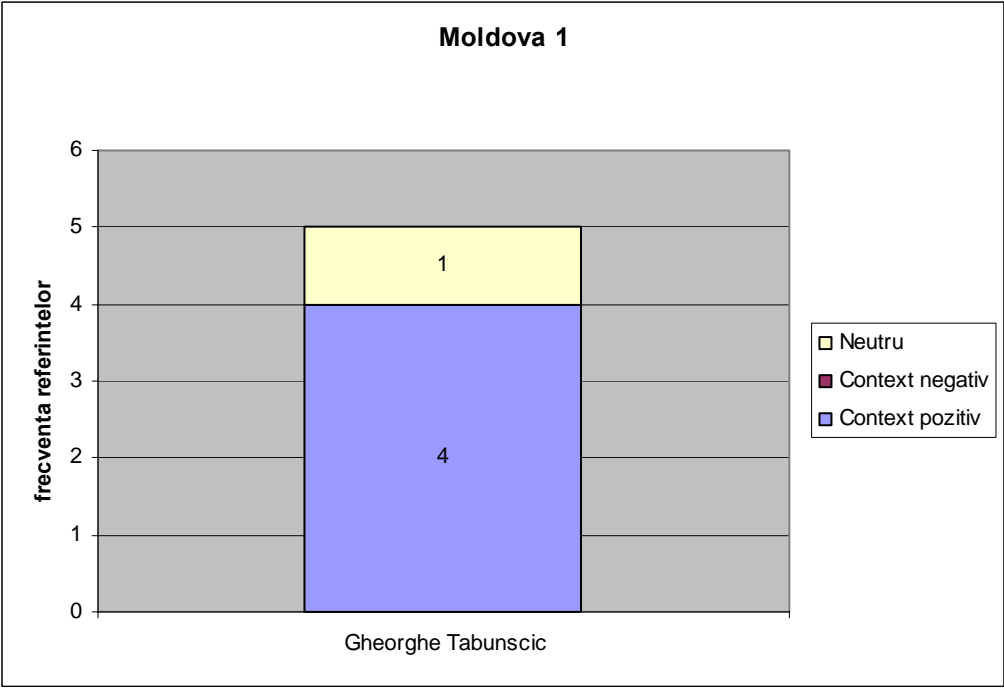
4.2 Candidații vizați în buletinele de știri, frecvența și contextul mediatizării.

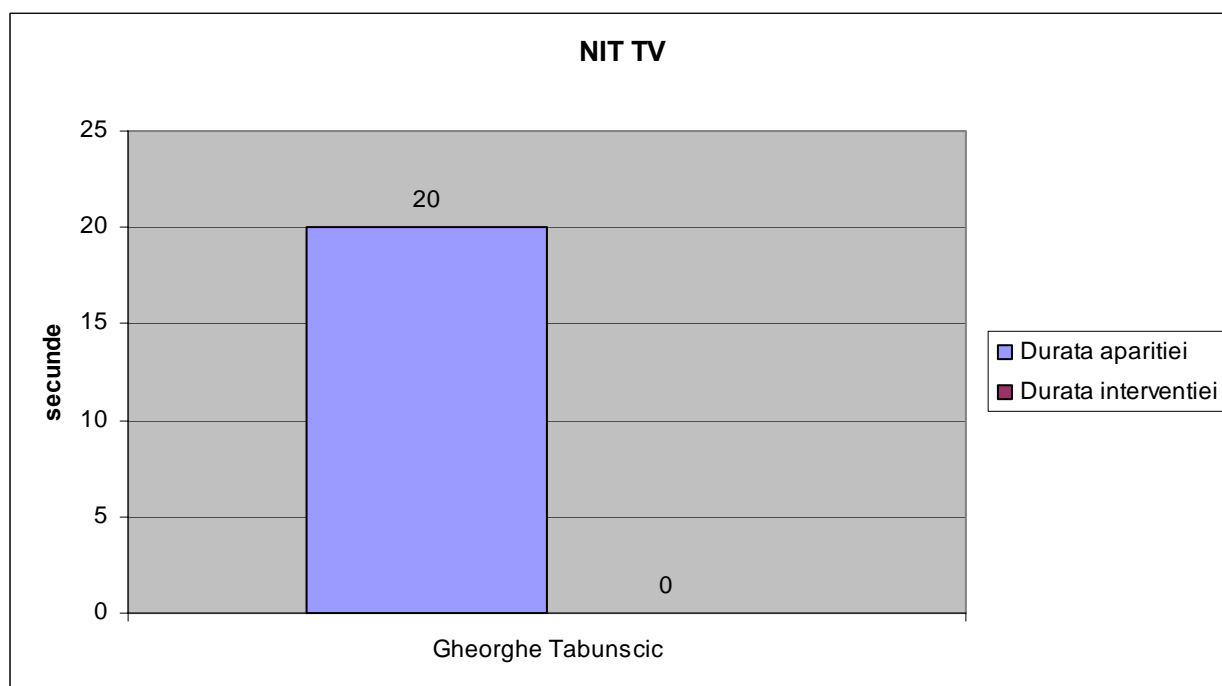
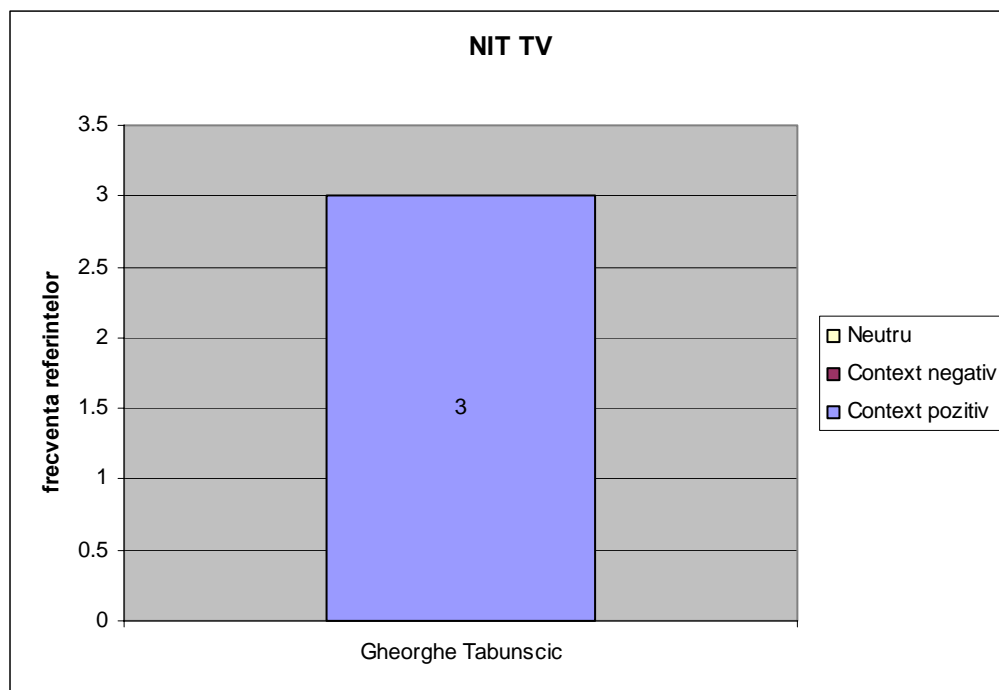
TV

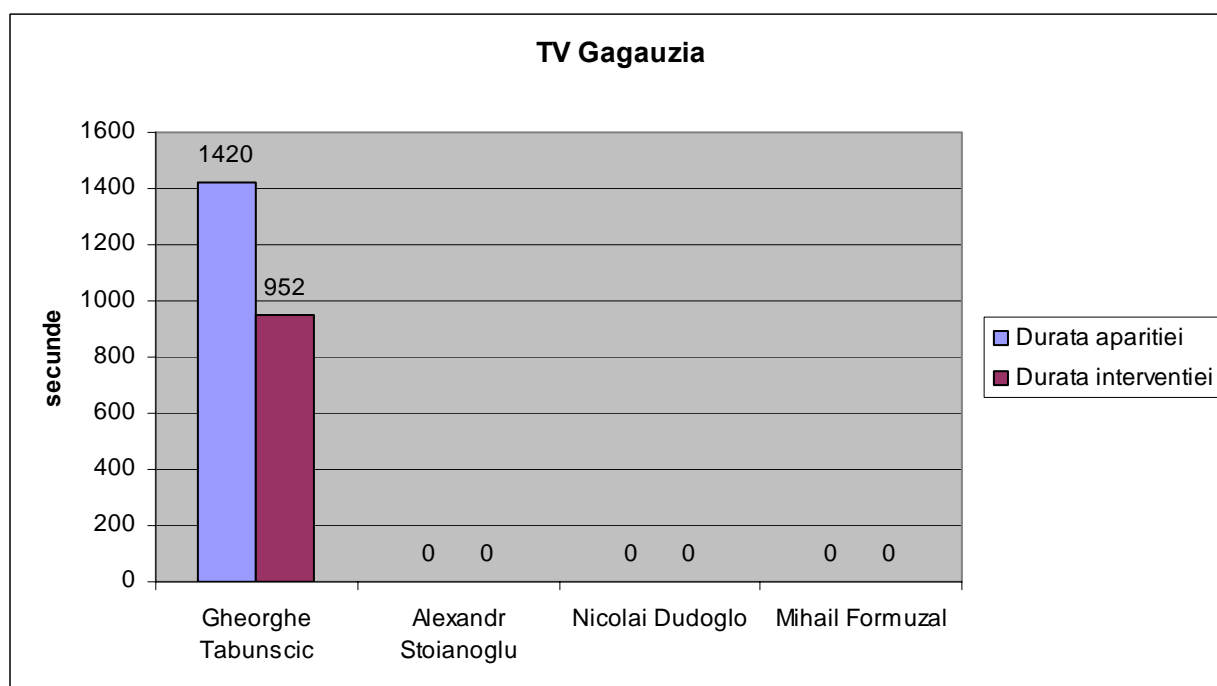
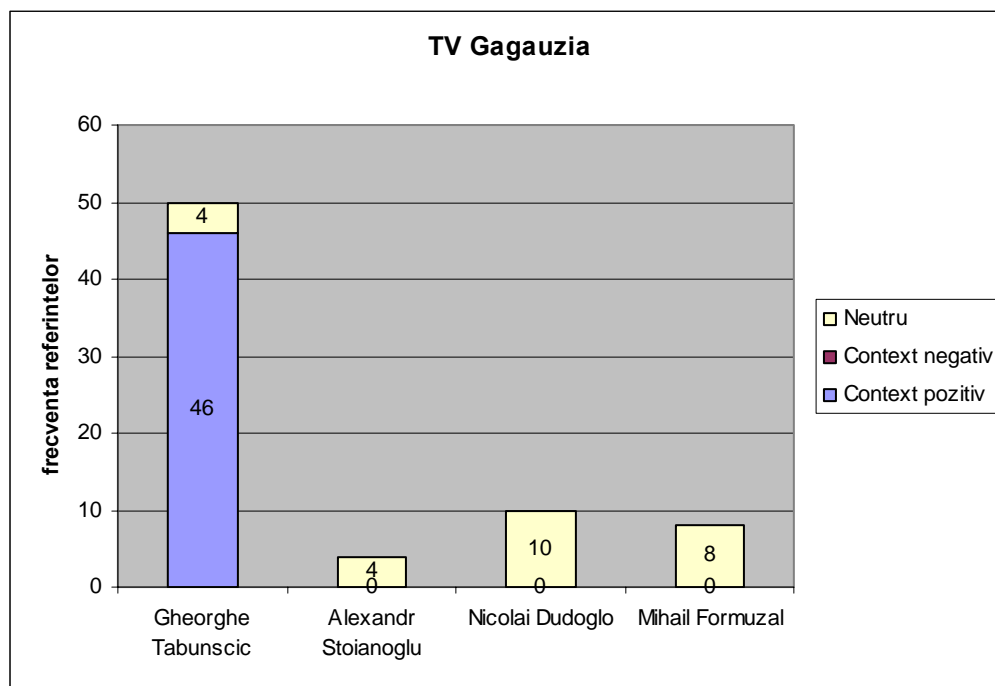
Moldova 1 a difuzat o știre, neutră, privind începutul monitorizării campaniei electorale pentru alegerea bașcanului. Alte două știri, difuzate în rusă și română, au conținut aprecieri ale președintelui Voronin la adresa actualei conduceri a Gagauz Yeri și informația privind alocarea de bani pentru spitalul din Ceadâr Lunga și reconstrucția traseului Chișinău-Comrat, favorizându-l, indirect, pe actualul bașcan.

La TV Găgăuzia a fost favorizat în mod evident, atât ca număr de știri, cât și ca apariții pe ecran și intervenții directe, același candidat. În comparație cu Tabunșcic, frecvența referințelor la ceilalți candidați este minimă. Și NIT i-a ignorat pe concurenții lui Tabunșcic.

De asemenea, numai actualul bașcan s-a bucurat de apariții pe ecranele TV (NIT și TV Găgăuzia) și de intervenții directe (TV Găgăuzia).

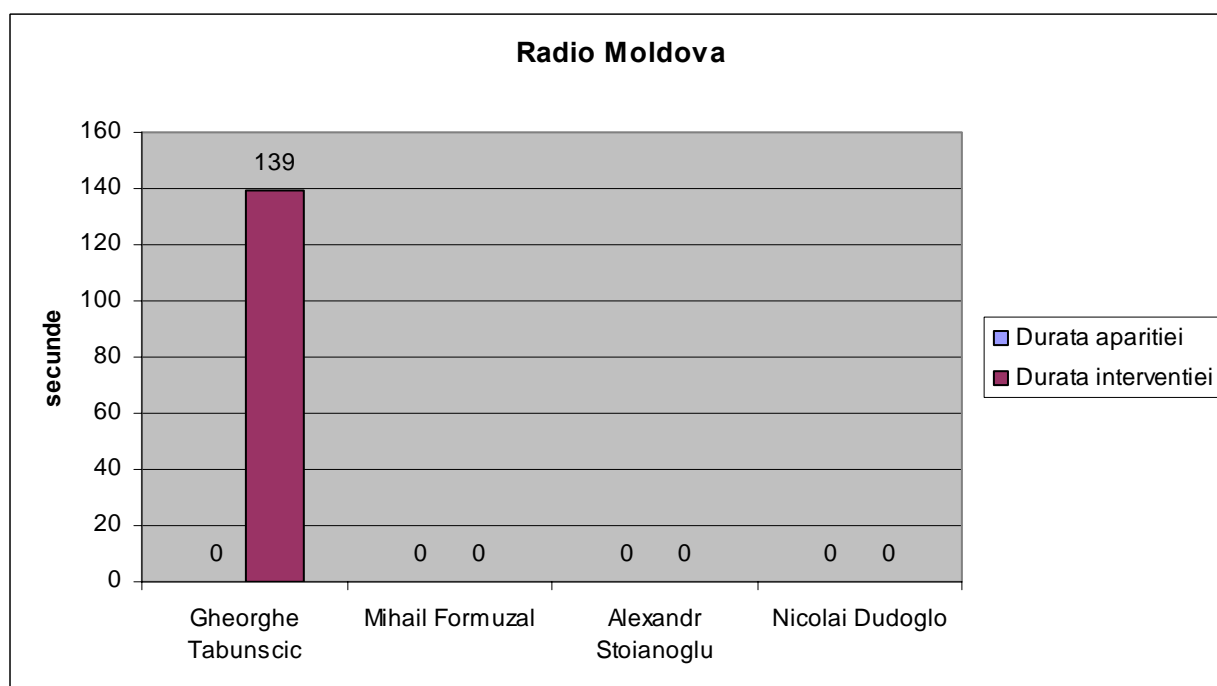
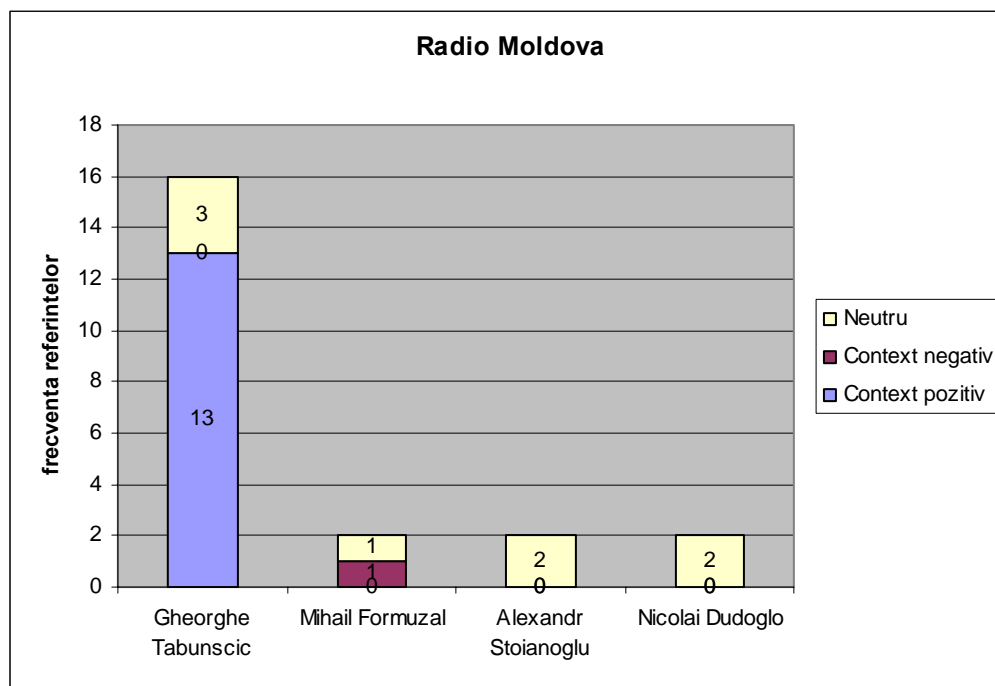

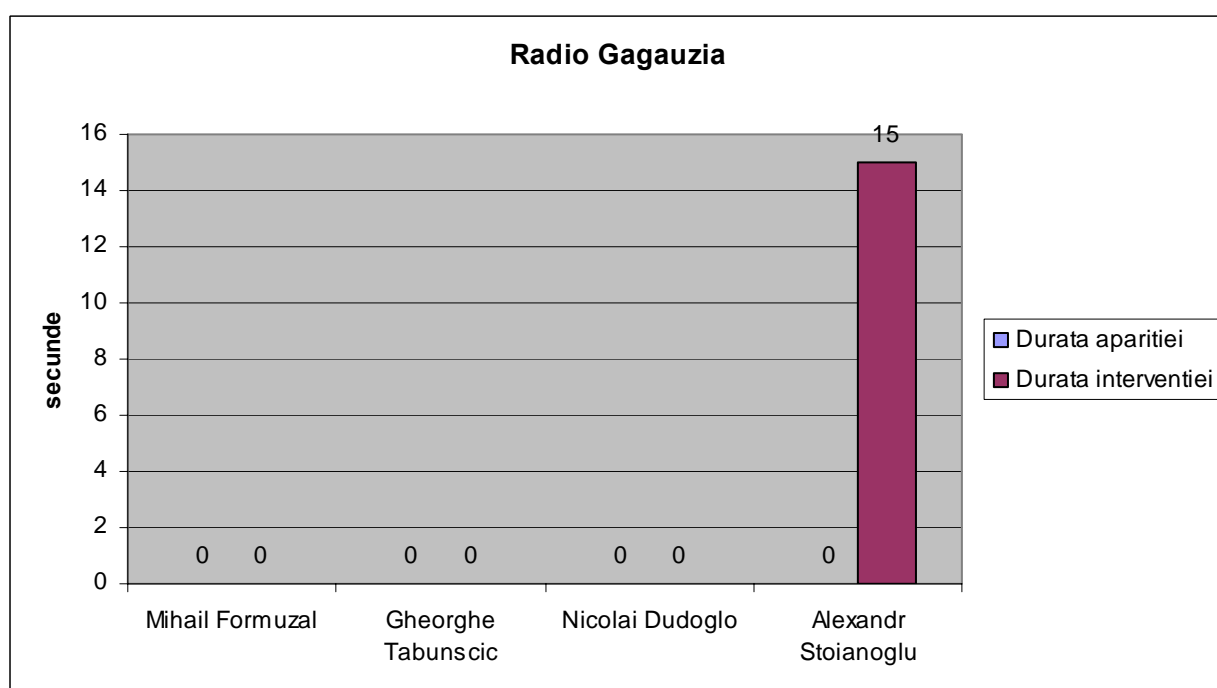
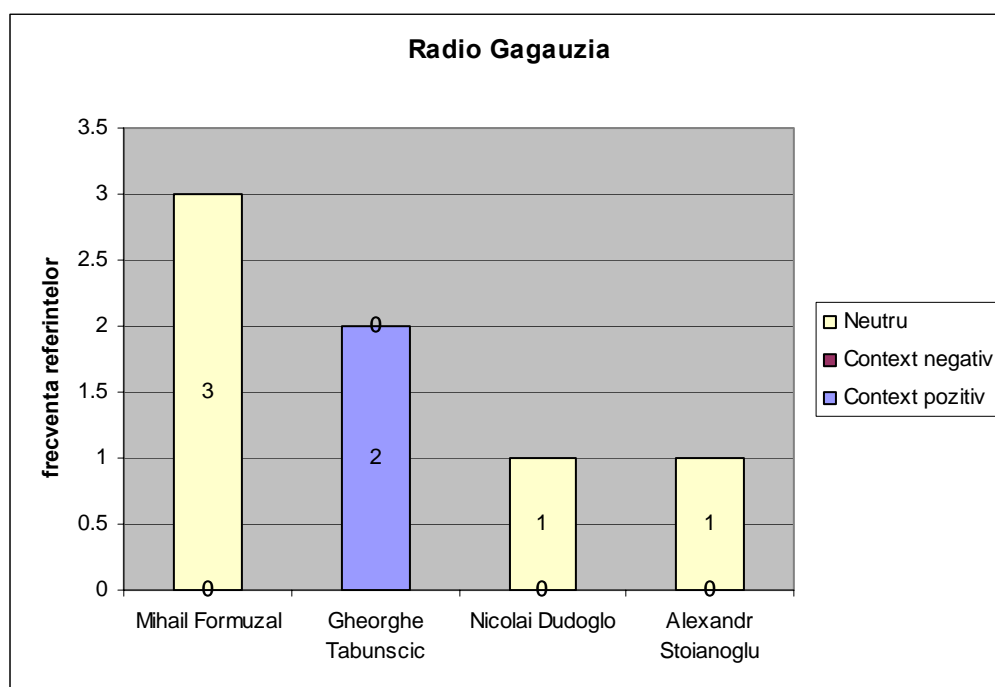

Radio

Știrile electorale difuzate de Radio Moldova l-au vizat preponderent pe Gheorghe Tabunșcic, în context pozitiv, acordându-i-se și intervenții directe. Ceilalți candidați au fost vizați de câte două ori, neutru, cu excepția lui Formuzal. Radio Găgăuzia de asemenea l-a favorizat pe actualul bașcan, acordând 10 secunde de intervenție directă lui Aleksandr Stoianoglo.

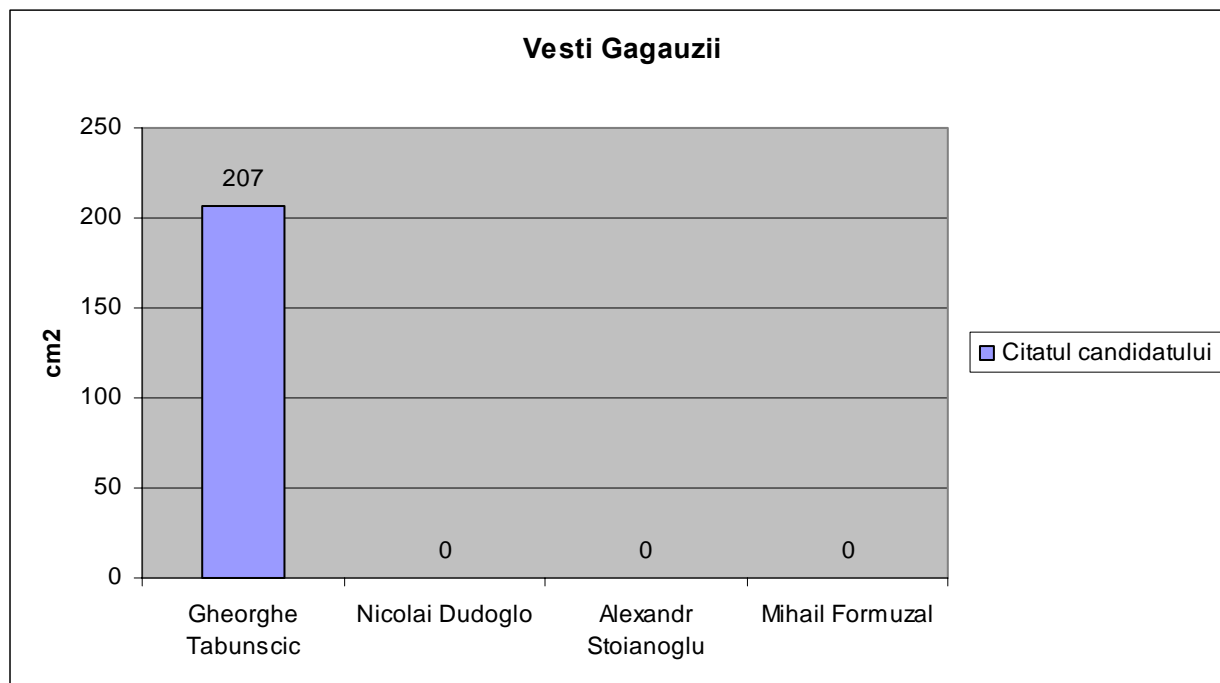
Presa scrisă

Cel mai mediatizat concurent electoral în perioada 9 – 25 octombrie 2006 în presa scrisă monitorizată a fost actualul bășcan al Gagauz Yeri Gheorghe Tabunșic. El a beneficiat de articole favorizante în ziarele publice locale „Vesti Gagauzii” (Comrat), „Panorama” (Vulcănești) și „Znamea” (Ciadâr-Lunga), dar și în ziarul național „Nezavisimaaia Moldova”.

În fiecare ediție, „Vesti Gagauzii” a publicat cel puțin 2 poze ale actualului bășcan. De asemenea, ziarul a publicat discursuri ținute de Gheorghe Tabunșic în cadrul unor evenimente locale. El a

fost citat în paginile ziarului „Vesti Gagauzii”, în perioada monitorizată, pe un spațiu de 207 cm², pe când ceilalți 3 candidați – 0 cm².

Pe de altă parte, ziarul municipal „Stolița Comrat” (Comrat), care în perioada monitorizată a apărut numai o singură dată, pe 25 octombrie, l-a favorizat pe candidatul independent Nicolai Dudoglo, actualul primar al orașului Comrat.

„Stolița Comrat” din 25 octombrie a.c. a dedicat 7 pagini din 12 alegerilor locale din 3 decembrie 2006. Ziarul a publicat pe prima pagină programul electoral și biografia candidatului independent Nicolai Dudoglo, iar în pagina 2 – declarațiile în susținerea lui Nicolai Dudoglo, ambele articole fiind „achitate din fondul electoral al candidatului”. De asemenea, ziarul a mai publicat un interviu pe 2 pagini cu actualul primar al Comratului fără a specifica că materialul este publicitar.

Cotidianul național independent „Nezavisimaia Moldova” a scris cel mai puțin despre alegerile bașcanului autonomiei (1587 cm²), însă în toate știrile l-a favorizat pe Gheorghe Tabunscic. De exemplu, în ediția din 18 octombrie 2006, ziarul a publicat pe prima pagină Declarația Comitetului Central al Partidului Comuniștilor despre alegerile din Găgăuzia, în care se spune că „PCRM va susține candidatura lui Gheorghe Tabunscic la postul de bașcan al Gagauz Yeri”.

În general, se remarcă tendința ziarelor de a promova imaginea pozitivă a unui candidat, trecându-i cu vederea pe ceilalți. Articolele critice directe la adresa cuiva lipsesc. „Nezavisimaia Moldova” și „Znamea” îl prezintă în context negativ, indirect, pe candidatul independent Mihail Formuzal.

